

România atrage din ce în ce mai multe investiții străine destinate Europei Centrale și de Est (studiu)

România rămâne una dintre primele patru țări din Europa Centrală și de Est care atrag investiții de tip private equity, releva un nou studiu realizat de echipa proiectului Healthy Investment Central and Eastern Europe (HICEE).

Sondajul a adunat răspunsuri de la diversi investitori, inclusiv fonduri de capital de risc și investitori privați, cei mai mulți dintre aceștia provenind din Ungaria, Slovenia, Republica Cehă, Franța și Suedia.

Coordonat de EIT Health, cea mai importantă rețea europeană de inovatori în domeniul sănătății și parte a Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT), proiectul HICEE își propune să elimine principalele bariere care împiedică dezvoltarea start-up-urilor din regiune. Ecosistemul de parteneri al proiectului cuprinde furnizori de servicii de accelerare a afacerilor și investitori din Ungaria, Polonia, Slovacia și Slovenia, alături de hub-uri de inovare din Belgia și Țările de Jos.

"În ciuda potențialului său, regiunea Europei Centrale și de Est rămâne subfinanțată în peisajul capitalului de risc, în special în inovatia din domeniul sănătății", a declarat un purtător de cuvânt al EIT Health.

Istoric, România și regiunea CEE s-au confruntat cu mai multe bariere structurale în calea inovatiei, inclusiv accesul limitat la finanțare, capacități limitate de cercetare și dezvoltare și lipsa unei infrastructuri de sprijin adecvate, releva studiul. În anul 2021, CEE a reprezentat doar 3,2% din investițiile totale în capital de risc din Europa, iar start-up-urile din domeniul sănătății au primit, în medie, 1,2 milioane de euro - doar o treime din media europeană de 3,8 milioane de euro.

În ultimii ani, presiunile macroeconomice, creșterea ratelor dobânzilor și incertitudinile geopolitice au redus și mai mult entuziasmul investitorilor. Conform Statisticilor privind Capitalul Privat în Europa Centrală și de Est din 2023, investițiile în regiune au scăzut la 1,71 miliarde de euro, înregistrând un declin de 40% față de anul precedent și fiind cu 43% sub media ultimilor cinci ani.

Investițiile continuă să se orienteze în principal spre anumite piețe. România își consolidează treptat poziția în peisajul investițional, atragând 8% din totalul investițiilor în capital privat din regiune și se află pe a patra poziție în clasament.

Primele poziții sunt ocupate de Republica Cehă, care a atras 27% din totalul investițiilor în capital privat, urmată de Polonia (26%) și Lituania (14%). Împreună, aceste patru țări au reprezentat 75% din valoarea totală a investițiilor în CEE și 41% dintre companiile care au beneficiat de finanțare prin capital privat în 2023. În paralel, Ungaria a atras 6,7% din investițiile totale și a înregistrat cel mai mare număr de companii finanțate prin capital privat (115), reprezentând 23% din toate tranzacțiile din CEE. Slovacia și Slovenia au rămas în urmă, atragând doar 2,3% și, respectiv, 0,76% din investițiile totale.

Încrederea în rândul investitorilor este în creștere, 20% dintre aceștia considerând România o destinație promițătoare pentru capitalul de risc în următorii trei ani, situație asemănătoare cu a Sloveniei, menționează autorii studiului. Totuși, Polonia este considerată cea mai dinamică piață din CEE, 4 din 5 respondenți numind-o "promițătoare" pentru investițiile în capital de risc în următorii trei ani.

Prin comparație, alte țări din regiune au fost privite cu niveluri similare de optimism de mai puțin de 45% dintre

investitori. Cehia s-a clasat pe locul al doilea, cu 43% din investitori exprimând încredere în potentialul sau, urmata de Estonia cu 39%. La polul opus, Ungaria si Lituania au primit doar 14% din voturile acestora.

Rezultatele studiului indica o tendinta puternica de colaborare între investitorii din Europa de Vest si partenerii locali din CEE. Aproape toti investitorii vest-europeni care opereaza în regiune au stabilit parteneriate cu jucatori locali pentru a-si implementa investitiile. În contrast, doar 34% dintre entitatile din CEE au format parteneriate cu investitori din Europa de Vest. Acest dezechilibru poate semnala o oportunitate pentru investitorii din CEE pentru consolidarea unor relatii mai puternice cu omologii lor vest-europeni, ceea ce ar putea atrage mai mult capital si expertiza în regiune.

"Prin intermediul HICEE, ne propunem sa diminuam acest decalaj prin îmbunatatirea pregatirii pentru investitii, sporirea încrederii investitorilor si dezvoltarea unui ecosistem care sprijina inovatia durabila. Primul pas în realizarea acestui obiectiv este înțelegerea provocarilor si nevoilor investitorilor - de aceea am elaborat un raport detaliat pentru a identifica cerintele acestora", a declarat Celestin Garcelon, EIT Health Programme Manager.

Conform studiului, una dintre cele mai mari probleme cu care se confrunta start-up-urile din domeniul sanatatii din CEE este lipsa capitalului de risc pentru etapele initiale. Multe companii au dificultati în obtinerea finantarii necesare pentru dezvoltarea produselor si intrarea pe piata, ceea ce le limiteaza capacitatea de a se extinde. De asemenea, regiunea se confrunta cu un deficit de experienta, multi antreprenori neavând expertiza necesara pentru a naviga eficient procesul de atragere a investitiilor. Aceasta lipsa de familiaritate cu mecanismele de finantare duce la oportunitati ratate.

Încrederea investitorilor ramâne un obstacol major. Potrivit unui expert din industrie citat în studiu, perceptia conform careia "Europa Centrala si de Est este în continuare privita ca un element aparte al Europei" persista, ceea ce îi face pe investitori reticenti în a se angaja în finantari trans regionale. Desi 49% dintre investitori cred ca potentialul investitional în CEE este în continua crestere, doar 25% dintre respondenti considera ca CEE este la acelasi nivel cu Europa de Vest. Asa cum era de asteptat, investitorii din CEE sunt mai optimisti decât cei din Europa de Vest, considerând ca potentialul regiunii este mai mare.

Investitorii identifica mai multe piedici în directionarea de finantari catre CEE, critice fiind: calitatea oportunitatilor de investitie (92% dintre respondenti o considera cel putin o provocare moderata), urmata de dificultatea obtinerii finantarilor de continuitate (80%), încrederea institutionala, complexitatea cadrului legal si stabilitatea politica (toate citate de 64% dintre investitori). Pe de alta parte, distanta geografica, fluctuatiile valutare si cresterea ratelor dobânzilor sunt percepute ca obstacole minore.

În schimb, investitorii subliniaza importanta accesului la oportunitati de investitie calitative, la specialisti calificati si încredere institutionala solida pentru a creste nivelul de încredere în investitiile din regiune.

EIT este cel mai mare ecosistem de inovare din Europa si reuneste aproape 2.400 de parteneri din organizatii de top din domeniul afacerilor, cercetarii si educatiei din întreaga Europa în peste 50 de hub-uri de inovare. EIT consolideaza capacitatea Europei de a inova, oferind solutii la provocarile globale urgente si încurajând talentele antreprenoriale pentru a crea o crestere durabila si locuri de munca calificate în Europa.

EIT este un organism al UE si face parte integranta din Orizont Europa, Programul-cadru al UE pentru cercetare si inovare. Institutul sprijina parteneriate paneuropene dinamice, comunitatile de cunoastere si inovare ale EIT, compuse din companii, laboratoare de cercetare si universitati de top, fiecare dintre acestea fiind dedicata rezolvarii unei provocari mondiale urgente, de la schimbarile climatice la sanatate si energie regenerabila.

EIT Health este o retea de inovatori din domeniul sanatatii, care numara aproximativ 120 de parteneri si este sprijinita de Institutul European de Inovare si Tehnologie (EIT), un organism al Uniunii Europene. Colaboram la

nivel transfrontalier pentru a oferi noi solutii care le pot permite cetatenilor europeni sa traiasca mai mult si mai sanatos.